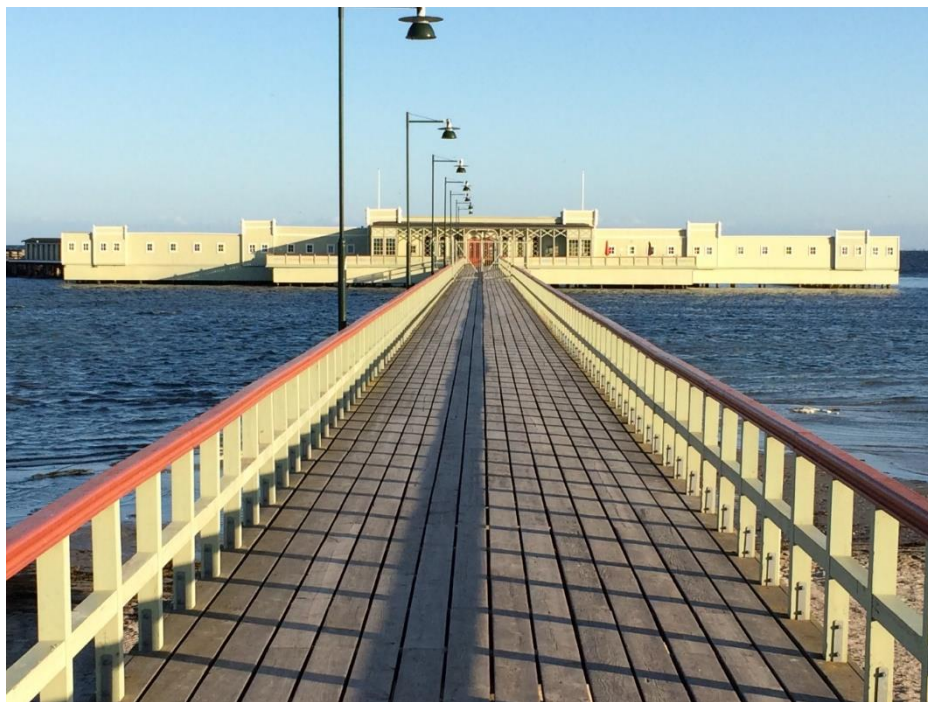

Intervjuer av Malmöbor aktuella på Arbetsförmedlingen, AMA och IOF

**FINSAM i Malmö
180530**

Bakgrund

Under hösten 2017 blev FINSAM i Malmö tillfrågade om de kunde genomföra intervjuer med Malmöbor som var aktuella på Arbetsförmedlingen och IOF/AMA. Syftet var att ta fram ett underlag inför framtagandet av en ny lokal överenskommelse mellan Arbetsförmedlingen och Malmö stad.

Uppdraget

Den övergripande frågeställningen rörde samarbetet mellan Arbetsförmedlingen, AMA och IOF (ekonomiskt bistånd). Följande frågor/frågeställningar låg till grund för de intervjuer som genomfördes:

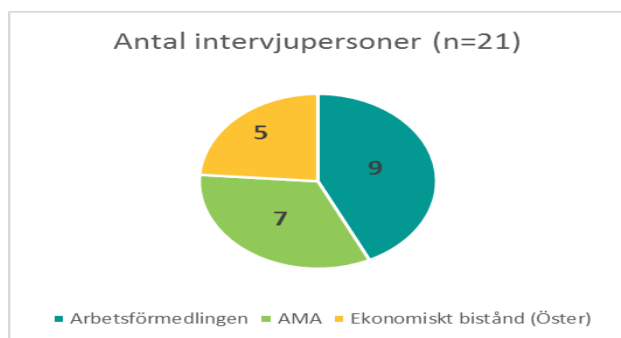
- Hur upplever du samarbetet mellan socialtjänsten, AMA och Arbetsförmedlingen i frågor som gäller din planering? (fördelar och nackdelar)
- Vad förväntar du dig att myndigheterna kan erbjuda dig?
- Hur har du använt dig av myndigheterna för att nå dit du vill?
- Upplever du att du är tillräckligt rustad för att matchas mot arbete? (upplever du att myndigheterna har hjälpt dig att rustas?)
- Arbetsförmåga?

Majoriteten av de som intervjuades var utrikes födda med varierande kunskaper i svenska språket. Frågorna anpassades efter detta. Abstrakta frågor kring samarbete/samverkan vävdes in i det som kan sägas utgöra själva grundfrågan: Vilken hjälp och vilket stöd får du från Arbetsförmedlingen och IOF/AMA för att komma ut i självförsörjning?

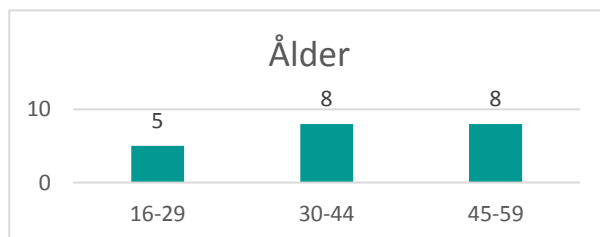
Metod och tillvägagångssätt

Semistrukturerade intervjuer genomfördes på Arbetsförmedlingen (Kungsgatan), AMA (Nobelvägen) samt hos individ- och familjeomsorgen (ekonomiskt bistånd) på Rosengård. Sammanlagt intervjuades 25 Malmöbor. Materialet från fyra intervjuer kunde ej användas då intervjupersonernas svensk-kunskaper var för låga. Tillvägagångssättet vid urval av intervjupersoner bestämdes av respektive organisation.

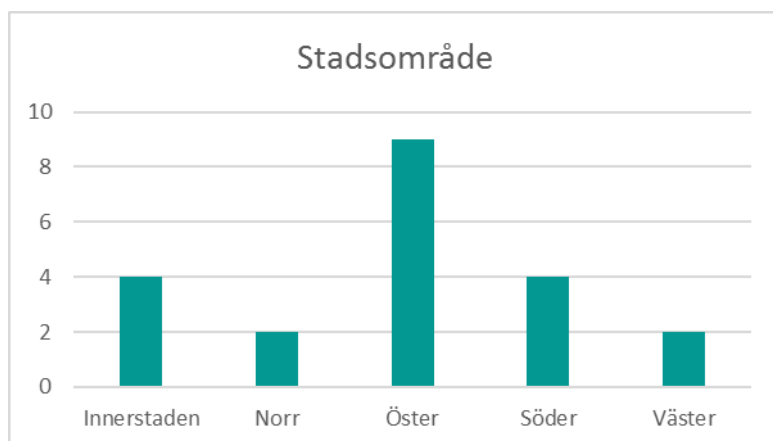
Deltagarna

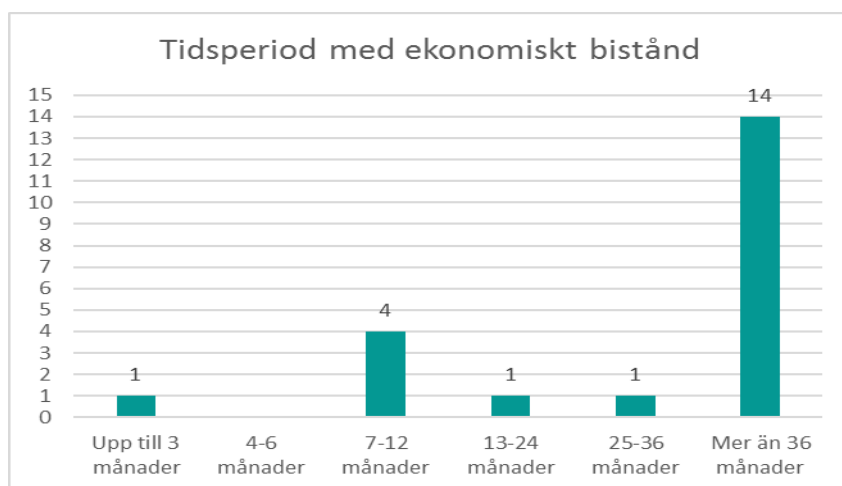
De flesta som intervjuades kom från Arbetsförmedlingen, följt av AMA och IOF. Det var en jämn könsfördelning (11 män och 10 kvinnor). Även åldersfördelningen var förhållandevis jämn med ett visst underskott av unga vuxna.

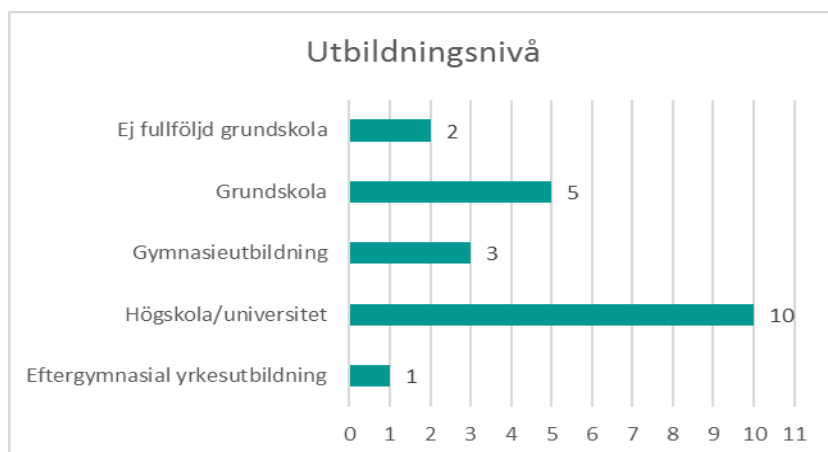
En majoritet av de som intervjuades kom från stadsområde öster.

Tidsindelningen för tidsperiod med ekonomiskt bistånd följer i stora delar den som användes i den stora behovsinventeringen av försörjningsstödstagare som genomfördes 2016. I denna undersökning hade 50% vid mättillfället haft försörjningsstöd mer än 36 månader. Av de som intervjuades inom ramen för denna rapport var siffran 67%.

Cirka hälften av de som intervjuades hade läst på högskola eller universitet. I den stora behovsinventeringen var det bara cirka 10 procent som läst på högskola/universitet.

Resultat

All data från intervjuerna kategoriserades under rubrikerna "Erfarenheter och förväntningar" på respektive organisation och "samarbetet mellan organisationerna" (se nedan). Rapporten avslutas med en sammanfattande diskussion där resultatet nedan analyseras.

Erfarenheter och förväntningar på ekonomiskt bistånd

Samtliga tillfrågade (förutom en) uppgav att de var nöjda eller mycket nöjda med sin socialsekreterare:

Bra socialsekreterare. Har jag något problem så ringer jag till henne och då hjälper hon mig.

Träffar soc. en gång i månaden. Hon är jättesnäll.

Många gav uttryck för att socialsekreteraren enbart kunde hjälpa till med det ekonomiska:

Hon är jättesnäll men hon kan inte hjälpa mig mer än med pengar. Hon kan inte ordna jobb eller liknande. Socialen informerar när det ska bytas handläggare och vi har ett gemensamt möte. Det gör man inte på Arbetsförmedlingen

Min socialsekreterare sysslar bara med ekonomi. Hon kan inte hjälpa mig med arbete, bara med ekonomi

Erfarenheter och förväntningar på AMA

Samtliga uppgav att de var nöjda med bemötandet och insatserna på AMA:

Dom är snälla där. Jag får hjälp med att prata svenska, CV-hjälp och hjälp med att praktisera

JobbMalmö hjälper mig väldigt bra. Hjälper mig med CV och personligt brev. Tipsar även om jobb. Tycker man ska stänga Af och ge pengarna till JobbMalmö

Det fanns även röster som pekade på att AMA inte skiljde sig från andra arbetsmarknadsinsatser och åtgärder som man deltagit i:

JobbMalmö är samma sak som Radix och Miroi. Först får man arbetsmarknadsinformation och sen ska man sitta vid en dator och söka arbete

Det var ingen som kunde berätta vilken skillnaden var mellan Arbetsförmedlingen och AMA. Det var ingen som problematiserade kring detta eller som föreföll uppleva otydligheten som ett problem.

Erfarenheter och förväntningar på Arbetsförmedlingen

Flera hade förväntningar på att Arbetsförmedlingen skulle vara mer behjälpliga med att hjälpa dem att få ett arbete eller få kontakt med arbetsgivare:

Det var bra på Arbetsförmedlingen, men dom hjälper inte en att få jobb. Dom säger: gå dit så får du jobb, gå ut till företag och fråga. Det är jättesvårt, var ska jag gå ut? Dom är jättesnälla men man får inte hjälp

Arbetsförmedlingen hjälper bara arbetsgivarna. Dom hittar inget jobb åt dig, dom hjälper folk att hitta jobb.

Det finns en vägg mellan arbetssökande och arbetsgivare. Det är jätteviktigt att träffa arbetsgivare. Det hjälper inte att skicka CV, dom slänger direkt. Jag behöver hjälp med att få kontakt med arbetsgivare och få hjälp med praktik.

På Arbetsförmedlingen säger dom: "Vi hjälper inte er att hitta jobb - Ni ska hitta jobb". Men varför finns ni då?

Samarbetet mellan organisationerna

Många uttryckte att de ville ha gemensamma möten med samtliga parter och att en gemensam planering skulle upprättas initialt:

När vi träffas alla tre, då vet jag vad jag ska göra. Om vi träffas en och en, då kan det bli missförstånd. Jag har min plan, jag vet vad jag ska göra.

Jag tycker det är bra att träffas tillsammans. Dom vet systemen, kan tillsammans förklara så att det blir bättre.

Bra att träffas tillsammans

Ett tips är att alla tre träffas tillsammans och gör en individuell plan. Jag vill jobba som dataingenjör. Då kan vi träffas tillsammans i början, bara en gång och så gör vi en sammanfattning av planen.

Jag har haft tre möten med soc, Af och JobbMalmö. Det är bra att träffas tillsammans.

Upplevd arbetsoförmåga

Samtliga 21 intervjupersoner tillfrågades om de upplevde att de hade en fysisk och/eller psykisk ohälsa som gjorde att de hade svårare att få ett arbete eller börja studera. Följdfrågan rörde om de upplevde att de fick hjälp och stöd med detta. Enbart tre svarade ja på frågan och samtliga upplevde att de fick adekvat hjälp och stöd (ofta genom sjukvården).

Sammanfattande diskussion

Generellt uttrycker de flesta att de är nöjda eller väldigt nöjda med bemötandet. Man har lätt för att få tag på sin socialsekreterare och man träffas som regel åtminstone en gång i månaden. Man upplever inte att det är lika lätt att få tag på sin arbetsförmedlare och man träffas inte heller lika regelbundet. Många uttrycker att deras handläggare/kontakt hos IOF, AMA eller Af är "snäll". Den kritik som ändå framförs är huvudsakligen riktad mot Arbetsförmedlingen. Generellt är dock de flesta nöjda, även med Arbetsförmedlingen. Vad är det då som gör att många högutbildade människor, utan upplevd arbetsoförmåga, som är motiverade till att få ett arbete, efter 10 år med försörjningsstöd enbart har gott att säga om organisationerna i fråga? En del kan säkerligen ligga i bemötandet från de professionella. De är serviceinriktade och måna om att göra ett bra arbete. En annan del kan ligga i vilka förväntningar som kan anses vara rimliga att ställa på våra välfärdsorganisationer. Undertecknad försökte emellanåt "provocera" genom att fråga hur IOF, AMA och Arbetsförmedlingen kunde vara så bra, om deras hjälp ej varit tillräcklig för att de skulle komma ut i arbete eller studier efter så många år. Svaren som gavs kopplades återigen ofta till bemötandet (att de var snälla). En lite mer nedslående tolkning är att man tappat hoppet och tron på att bli självförsörjande och att man därför helt enkelt finner sig i att med jämna mellanrum bli skickad på CV-kurser och delta i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En annan viktig faktor att beakta är att många, trots undertecknads presentation i början av intervjuerna, säkerligen trodde att undertecknad arbetade i organisationerna. Detta kan ha bidragit till att flera var försiktiga (eller rädda) för att framföra kritik.

Förväntningarna på organisationerna följer resultatet från tidigare undersökningar och rapporter. Förväntningarna på socialsekreterarna på ekonomiskt bistånd är uteslutande kopplat till utbetalning av pengar. Man var även nöjd eller mycket nöjd med kontakten med arbetsmarknadssekreteraren på AMA. Generellt hade man svårt att beskriva vilka förväntningarna man hade på AMA (Nobelvägen). Flera hade förväntningar på Arbetsförmedlingen att de skulle "förmedla jobb" och kunna erbjuda kontakter med olika arbetsgivare. När dessa behov och förväntningar ej möttes uppstod missnöje.

De flesta efterfrågade och uppskattade när samtliga parter träffades och gjorde en gemensam planering. Många betonade att det var extra viktigt i ett tidigt skede och att man därefter kunde träffas gemensamt när behov av detta uppstod.

Avslutningsvis kan det konstateras att frågan kring organisationernas samarbete och effektivitet på sin höjd blivit belyst i och med denna rapport. För att få en mer heltäckande bild och förståelse av samarbetet och organisationernas effektivitet bedöms det finnas stora vinster med att intervjua de med bäst insyn i verksamheterna: handläggarna.